

语气副词“到底”和“原来”的翻译研究：以《步步惊心》与其译本为研究材料

การศึกษาการแปลคำ “到底” “原来” เป็นภาษาไทย :

กรณีศึกษานิยาย บู้บูจิงซินและฉบับแปลภาษาไทย

A STUDY ON THE TRANSLATION “到底” “原来” INTO THAI :
A CASE STUDY OF BU BU JING XIN AND ITS THAI TRANSLATION

อังศุธร จ้าววรีพงศ์¹

บทคัดย่อ: คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง 到底 และ 原来 ถูกจัดให้เป็นคำเสริมน้ำเสียงคนละประเภท มีลักษณะทางวากยสัมพันธ์ อรรถศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์ต่างกัน กล่าวคือ 到底 โดยทั่วไปอยู่หลังประธานและ 原来 โดยทั่วไปอยู่หน้าประธาน และทั้งสองคำสื่อความรู้สึกผู้พูดต่างกัน กล่าวคือ 到底 มักใช้ในการถามหาข้อสรุปที่แท้จริง / แสดงข้อสงสัย และ 原来 มักใช้แสดงความรู้สึกรับรู้เรื่องราวที่แท้จริง แต่ทั้งสองคำสามารถแปลเป็นภาษาไทยว่า “ที่แท้” ได้เหมือนกัน จากการศึกษาพบว่าในเชิงวัจนะปฏิบัติศาสตร์ 原来 มีลักษณะการใช้และสื่อความรู้สึกผู้พูดได้สอดคล้องกับ “ที่แท้” มากกว่า 到底 ทั้งนี้ คำว่า “ที่แท้” ที่ปรากฏในนิยายไทยสามารถสื่อความหมายได้ทั้ง 到底 และ 原来 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทที่ไปปรากฏ

คำสำคัญ: คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง คำไม่แท้ การแปล

---

¹ อังศุธร จ้าววรีพงศ์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
赵晓姝, 泰国朱拉隆功大学文学院中文系硕士研究生
Angsutorn Chaokawepong, M.A. Candidate Program in Chinese Department of Eastern Languages Faculty of Arts
Chulalongkorn University Thailand

摘要：现代汉语中，语气副词“到底”和“原来”的语法、语义及语用大有区别。众多学者将其划归不同小类。从形式上看，“到底”通常居于主语后，而“原来”通常居于主语前。二者表达的意义也完全不一样，“到底”表示进一步追究，而“原来”表示发现以前不知道的情况并含有恍然醒悟的意思，但二者却皆可译为 /t^h:t^h:/。通过考察，我们发现在语用上，“原来”的基本功用与 /t^h:t^h:/ 的更为相似。此外，泰语小说里 /t^h:t^h:/ 的语用功能恰好与“到底”和“原来”的语用功能相似，而其所表达的意义要靠上下文才能辨别。

关键词：语气副词、虚词、翻译

ABSTRACT: The distinction between “Daodi” and “Yuanlai” is clear that they are not the same subclass of Modal adverbs. There is a contrast between their syntax, semantics and pragmatics. Usually, “Daodi” comes after the subject and is used to ask for the resolution in an interrogative sentence or is used to express the speakers’ doubt when it is used in a declarative sentence. “Yuanlai”, usually, comes before the subject and is used to express one’s feeling which suddenly realize what has happened. However, they can be translated as /t^h:t^h:/ in Thai. The study indicates that “Yuanlai” is more similar to /t^h:t^h:/ than “Daodi”. /t^h:t^h:/ can express those of two meanings but the different expression based on the given context.

Keywords: Mood / modal adverbs, function words, translation

บทนำ

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงจัดเป็นคำไม่แท้ประเภทหนึ่งที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะคำ หากจะกำหนดความหมายจะต้องพิจารณาลักษณะการใช้และประโยคที่ไปปรากฏประกอบกัน จากการศึกษาการแปลคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง 到底 และ 原来 ในนิยายจีน *ปู้ปู้* จึงซิ่น พบว่าทั้งสองคำมักแปลว่า “ที่แท้”¹ ได้เหมือนกัน

การที่ 到底² และ 原来 มีลักษณะการใช้ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ 到底 จะใช้ในลักษณะย่อนถามหาผลสรุปและกึ่งย่อนถามเพื่อแสดงความสงสัยของผู้พูด แต่ 原来 จะใช้แสดงความรู้สึกผู้พูดในเชิงว่าในที่สุดก็รู้ที่มาที่ไปอย่างชัดเจน จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการวิจัยว่าเหตุใดทั้งสองคำนี้ในภาษาจีนมีความแตกต่างกันในด้านวากยสัมพันธ์ อรรถศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์ แต่ในภาษาไทยกลับสามารถใช้คำว่า “ที่แท้” คำเดียวแปลเทียบกันได้ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจ

คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงจัดเป็นประเภทย่อยประเภทหนึ่งของคำวิเศษณ์ในภาษาจีนที่ใช้สื่อความรู้สึกผู้พูด เช่น 难道、千万、反而、的确、必定、幸亏、恐怕、也许 เป็นต้น และในคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงนี้ยังคงสามารถแบ่งเป็นประเภทย่อยได้อีก เช่น 到底 จัดเป็นประเภทเสริมน้ำเสียงแสดงความสงสัย (疑问) 原来 จัดเป็นประเภทแสดงความรู้สึกรับรู้ในความเป็นจริง (醒悟) และ 原来 ยังถูกจัดให้เป็นคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงประเภทเน้นย้ำคุณสมบัติหรือจุดเด่น (表示性质特点的) อีกด้วย³ นอกจากนี้ คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงยังมีลักษณะเด่นที่ต่างจากคำวิเศษณ์ประเภทอื่น กล่าวคือ คำวิเศษณ์ประเภทอื่นมักจะวางอยู่หน้าภาคแสดงของประโยค แต่คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงสามารถวางไว้หน้าหรือหลังประธานของประโยคได้ แต่การวางอยู่หน้าหรือหลังประธานนั้นยังอาจขึ้นอยู่กับปัจจัย

¹ ทั้งนี้บรรณธิการใช้ร่วมกับคำว่า *กันแน่* ด้วย เนื่องจากมีประโยคแปลจำนวนหนึ่งที่แปลว่า *ที่แท้...กันแน่*

² เนื่องจาก 到底 และ 究竟 สามารถใช้แทนกันได้มีลักษณะการย่อนถามหาข้อสรุปและกึ่งย่อนถามเพื่อแสดงความสงสัยและแปลว่า “ที่แท้” เช่นเดียวกัน ในที่นี้จึงขอเรียกเป็น 到底 เพียงคำเดียว

³ ถึงแม้ปัจจุบันจะยังไม่มีการแบ่งประเภทย่อยของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงอย่างตายตัวแน่นอน แต่จากงานวิจัยก่อนหน้านี้ชี้ให้เห็นว่า 到底 และ 原来 แตกต่างกัน ทั้งนี้ ประเภทย่อยที่กล่าวถึงข้างต้นเป็นการแบ่งตามแนวคิดของ 史金生 (2003)

อื่นๆ เช่น บางครั้งหากวางสลับไว้หน้าประธานอาจทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยนไป เช่น 幸亏 เป็นต้น จึงสามารถกล่าวได้ว่าคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะคำมากกว่าลักษณะเอกภาพ กล่าวคือ ถึงแม้จะจัดอยู่ในคำวิเศษณ์เพื่อเสริมน้ำเสียง เหมือนกัน แต่มีลักษณะการใช้ที่ต่างกันไปตามแต่คุณสมบัติของแต่ละคำ เช่น ไม่สามารถระบุ อย่างชัดเจนว่า ตำแหน่งของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงทุกคำจะต้องอยู่หน้าประธานของประโยค เสมอ เป็นต้น การจะกำหนดความหมายของคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงโดยมากจะต้องพิจารณา จากบริบทและลักษณะการใช้ประกอบจึงจะได้ “ความหมาย” ดังนั้น ความหมายในที่นี้จึง เป็นคำจำกัดความที่พิจารณาประกอบการใช้แล้วจึงกำหนดความหมาย

การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความแตกต่างระหว่าง 到底 และ 原来 ที่ปรากฏในนิยาย *ปู่ปู่จึงชิน* ในมิติด้านวากยสัมพันธ์ อรรถศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์ (2) ศึกษาลักษณะการแปล 到底 และ 原来 ที่ปรากฏในนิยาย *ปู่ปู่จึงชิน* ฉบับแปลภาษาไทย (3) ศึกษาแนวทางการแปล 到底 และ 原来 เป็นคำว่า “ที่แท้” ที่ปรากฏในนิยาย *ปู่ปู่จึงชิน* ฉบับแปลภาษาไทย

1. ความแตกต่างระหว่าง 到底 และ 原来¹ ที่ปรากฏในนิยาย *ปู่ปู่จึงชิน* ในมิติด้านวากยสัมพันธ์ อรรถศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์

1.1 ความแตกต่างระหว่าง 到底 และ 原来² ที่ปรากฏในนิยาย *ปู่ปู่จึงชิน* ในมิติด้าน วากยสัมพันธ์

1.1.1 คำ 到底 ในมิติด้านวากยสัมพันธ์

โดยทั่วไป 到底 ใช้ในประโยคคำถามแบบไม่มีค้ำบ่คำถามชนิดต่างๆ ยกเว้นประโยค คำถามที่ใช้ค้ำล่งท้าย 吗 มีโครงสร้าง 4 แบบซึ่งโครงสร้างที่ 4 เป็นการสลับตำแหน่ง 到底 มา

¹เป็นโครงสร้างของ 到底 และ 原来 ที่ปรากฏในนิยาย *ปู่ปู่จึงชิน* เท่านั้น

²到底 และ 原来 ยังมีลักษณะการใช้ใช้อีก ทั้งนี้จะกล่าวถึงเพียงลักษณะการใช้ที่ทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียงเท่านั้น ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พุทธศักราช 2558

ไว้หน้าประธานและใช้ในประโยคคำถามแบบมีคำบ่งคำถาม มีโครงสร้าง 1 แบบ (ตั้งโครงสร้าง จ) ดังนี้

โครงสร้าง ก : ประธาน + 到底 + กริยา / คุณศัพท์ + 不/ 没+ กริยา /
คุณศัพท์?

โครงสร้าง ข : ประธาน + 到底 + A + 还是 + B?

โครงสร้าง ค : ประธาน + 到底 + A + 是不+ A? (A เป็นกริยาคำ
เดียวกัน)

โครงสร้าง ง : 到底 + ประธาน + ภาคแสดง?

โครงสร้าง จ : ประธาน + 到底+ คำสรรพนามแสดงคำถาม (+ กริยา /
คุณศัพท์)?

ทั้งนี้ ในนิยาย *ปู่ปู่จิงซิน* ปรากฏการใช้ในโครงสร้างต่างๆ ยกเว้นโครงสร้าง ง ดังตัวอย่าง (1-2) ซึ่งเป็นการใช้ในประโยคคำถามเพื่อใช้ถามหาข้อสรุปและตัวอย่าง (2) เป็นการใช้ในประโยคกึ่งย้อนถามเพื่อแสดงความสงสัย

- (1) 心中困惑，**到底**是因为我，历史才如此？还是因为历史如此，才有我的事情呢？（294，上）
- (2) 虽不知道它**到底**有多名贵，可看这独自一马享受总统套房的待遇，肯定不会差就是了。（13，上）

อนึ่ง โครงสร้างของ **到底** ที่ใช้ในลักษณะกึ่งย้อนถามจะเหมือนกับการใช้ในลักษณะถามหาข้อสรุป แต่ความหมายของ **到底** จะบ่งชี้ไปที่ภาคแสดงของประโยคย่อยเท่านั้น ดังตัวอย่าง (2) ความหมาย **到底** จะบ่งชี้ไปที่ “ความล้ำค่าของม้า” ว่าที่แท้แล้วม้าตัวนี้ล้ำค่าเท่าใด ซึ่งเป็นเพียงการแสดงถึงความสงสัยของผู้พูดที่กล่าวว่า *ตนไม่รู้* และสิ่งที่ไม่รู้คือ *ความล้ำค่าของม้า*

1.1.2 คำ 原来 ในมิติด้านวากยสัมพันธ์

โดยทั่วไป 原来 ใช้ในประโยคบอกเล่าหรือประโยคอุทาน โดยมีโครงสร้างหลัก 2 แบบ โดยโครงสร้าง ข ที่เมื่อ 原来 อยู่หน้าภาคแสดงในประโยคย่ออาจมีประธานหรือไม่ก็ได้ ดังนี้

โครงสร้าง ก : 原来 + ประธาน + กริยา / คุณศัพท์

โครงสร้าง ข : ประโยค, 原来 + กริยา / คุณศัพท์

(3) 原来我这些年最快乐的日子竟然是在八贝勒府中度过的。(148, 上)

(4) 正行着, 听见前面一个声音道: “既然这么怕冷, 干吗在这里兜风?” 我抬头一看, 原来是十三阿哥, 他斜跨在栏杆上, 一脸嘲弄地看着我。(58, 上)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า โครงสร้างไวยากรณ์ไม่ได้ส่งผลต่อการเลือกคำแปล “ที่แท้” หากแต่จะเน้นเพียงว่าประธานในประโยคถูกกล่าวเน้นรวมด้วยหรือไม่เท่านั้น เนื่องจากตอนที่พูดผู้พูดรู้อยู่แล้วว่าใครเป็นผู้กระทำ (ซึ่งส่วนมากเป็นประธาน) แต่ยังไม่รู้ผลสรุปของเรื่องราว (ซึ่งส่วนมากเป็นภาคแสดงหรือกรรมของกริยาในประโยค) โดยทั่วไป 到底 จึงวางไว้หลังประธานของประโยค แต่ 原来 จะวางไว้หน้าประธาน เพราะเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นแล้ว ผู้พูดจึงรู้ถึงตัวผู้กระทำและผลสรุปของเรื่องราว แต่บางครั้งวางไว้ต้นประโยคย่อ / ต้นภาคแสดงที่ไม่ปรากฏประธาน จะเป็นการเน้นถึงสิ่งที่ผู้พูดรับรู้ จึงสามารถแปลว่า “ที่แท้” ได้และมักจะปรากฏหน้าประธานเสมอ¹ ซึ่ให้เห็นว่า 到底 และ 原来 สื่อว่าผู้พูดรู้สิ่กอย่างไรจะขึ้นอยู่กับบริบทโดยรอบที่จะช่วยให้ข้อมูลได้ชัดเจนขึ้น

1.2. ความแตกต่างระหว่าง 到底 และ 原来 ที่ปรากฏในนิยาย *ปู่ปู่จึงชิน* ในมิติด้านอรรถศาสตร์

---

¹ทั้งนี้หมายถึงลักษณะการปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้เท่านั้น ไม่รวมถึงลักษณะการใช้ในนวนิยายไทย ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พุทธศักราช 2558

1.2.1 คำ 到底 ในมิติด้านอรรถศาสตร์

พจนานุกรมต่างๆ¹ได้ให้ความหมายและคำจำกัดความของ 到底 ไว้ว่าใช้สำหรับย่นถามหาข้อสรุปหรือเพื่อแสดงความสงสัย (มีความหมายเดียวกับ 究竟) ดังตัวอย่าง (5-6)

- (5) 我木木地立在那里，实在不知道该如何反应。他这个态度到底是什么意思？（99，上）
- (6) 王喜只得转回头，想再劝几句，话未出口，太子爷就一面向前走着，一面说道：“我倒是要看看你们这帮奴才到底在搞什么鬼！”（120，上）

1.2.2 คำ 原来 ในมิติด้านอรรถศาสตร์

พจนานุกรมต่างๆได้ให้ความหมายและคำจำกัดความของ 原来 ไว้ว่า ใช้ในลักษณะเพิ่งรับรู้เหตุการณ์ที่ไม่เคยรู้มาก่อนในเชิงรู้สึกตัวอย่างฉับพลัน ดังตัวอย่าง (7-8)

- (7) 十阿哥茫然地看向九阿哥，十四阿哥却目光清亮地盯着我。
“皇阿玛单独召见二哥都说了些什么？”
我哦了一声，明白过来原来是为了这件事情呀！（131，上）
- (8) 这时听她提到家里，才知道原来她不仅身份低贱，还很穷苦。
（158，上）

จากตัวอย่างข้างต้น เห็นได้ว่าความหมายของ 到底 และ 原来 ไม่มีคำจำกัดความที่แน่นอนตายตัว แต่ความหมายของทั้งสองคำจะเกี่ยวเนื่องกับความจริงที่ปรากฏในประโยคนั้นๆ ดังตัวอย่าง (5) ที่ผู้พูดไม่เข้าใจว่าทำไมเช่นนี้หมายความว่าอะไร ซึ่งยังคงไม่มีข้อสรุปใดๆ ตัวอย่าง (6) ผู้พูดไม่พอใจและสงสัยว่าบ่าวรับใช้ตนแอบทำอะไรลับหลัง ซึ่งให้เห็นว่าความหมายของ 到底 สื่อถึง “ผลสรุป” ที่ยังไม่เกิดขึ้น แต่ตัวอย่าง (7) ผู้พูดเดิมไม่เข้าใจว่าองค์ชายสิบสี่มองหน้าตนด้วยเหตุใด แต่เมื่อฟังคำถามแล้วก็เข้าใจในทันทีว่า ที่องค์ชายสิบสี่มองหน้าเพราะต้องการทราบเรื่องที่องค์ชายรองเข้าพบคังซี ตัวอย่าง (8) ผู้พูดได้ฟังวิถ่านพูด

¹ได้แก่ 侯学超 (2004), 吕叔湘 (2012), 齐沪扬 (2011)

ถึงเรื่องครอบครัวก่อน จึงเพิ่งรับรู้ความจริงอีกประการหนึ่งซึ่งก็คือว่าถ้ามีฐานะยากจน
ชี้ให้เห็นว่าความหมายของ 原来 สืบถึง “ผลสรุป” ที่ต้องมีความจริงหรือเหตุการณ์บาง
ประการเกิดขึ้นจึงทำให้ผู้พูดรู้สึกถึงความจริง จึงลงความเห็นได้ว่า ทั้ง 2 คำต่างอ้างอิงกับ
“ความจริง” และสื่อความหมายได้ว่า “ที่แท้” เหมือนกัน

1.3. ความแตกต่างระหว่าง 到底 และ 原来 ที่ปรากฏในนิยาย *ปู่ปู่จึงชิน* ในมิติด้าน
วจนปฏิบัติศาสตร์

1.3.1 คำ 到底 ในมิติด้านวจนปฏิบัติศาสตร์

จากการศึกษาพบว่า 到底 จะปรากฏในประโยคคำถามโดยใช้เมื่อต้องการทราบความ
จริงเกี่ยวกับหัวข้อที่กล่าว ดังตัวอย่าง (9) ผู้พูดอยากทราบว่าผู้ฟังต้องการจะขี่(ม้า)หรือไม่ขี่
นอกจากนี้ ยังสามารถใช้ในประโยคบอกเล่าเพื่อแสดงความสงสัยต่อเหตุการณ์ ดังตัวอย่าง
(10) ผู้พูดเพียงแสดงความสงสัยว่าอาจเขียนอิงได้ผลประโยชน์ขนานน้อยเพียงไร

(9) 十阿哥急得嚷嚷：“你**到底**骑是不骑？” (13, 上)

(10) 张千英他们**到底**从十阿哥和十四阿哥手里得了多少好处，我不太清楚，...(117, 下)

1.3.2 คำ 原来 ในมิติด้านวจนปฏิบัติศาสตร์

จากการศึกษาพบว่า 原来 จะปรากฏในประโยคบอกเล่าเพื่อแสดงความเข้าใจหรือ
การรับรู้ที่มาที่ไปอย่างชัดเจน ดังตัวอย่าง (11) ผู้พูดคิดว่าผลสรุปที่ตนเองรู้ก่อนนั้นดูเรียบง่าย
ง่ายไม่ซับซ้อน แต่เมื่อผ่านเหตุการณ์ต่างๆจึงทำให้เข้าใจว่า แท้จริงแล้วผลสรุปที่เรียบง่ายนี้
ต้องแลกมาด้วยความทุกข์ต่างๆ

(11) 我不停地问自己，我知道结果，可不知道过程，**原来**一个简单的结果，居然要经过这么多的痛。(138, 上)

2. ลักษณะการแปล 到底 และ 原来 ที่ปรากฏในนิยาย ปู้ปู้จิงซิน ฉบับแปลภาษาไทย

จากการศึกษาและรวบรวมตัวอย่างประโยคแปลในนิยาย ปู้ปู้จิงซิน พบว่าเป็นลักษณะการแปลเทียบความหมายคำต่อคำ โดยมี 到底 จำนวน 21 คำ และ 原来 จำนวน 80 คำ และในฉบับแปลภาษาไทย 到底 จะแปลว่า ที่แท้ จำนวน 9 ตำแหน่ง 原来 จะแปลว่า ที่แท้ จำนวน 70 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 42.86 และร้อยละ 87.50 ตามลำดับ จากจำนวนทั้งหมดที่ปรากฏ ดังตาราง 1

คำวิเศษณ์เสริม น้ำเสียง	ความหมาย	จำนวน (ร้อยละ)
到底	ที่แท้	42.86
	คำอื่น / ไม่แปล	57.14
原来	ที่แท้	87.50
	คำอื่น / ไม่แปล	12.50

ตาราง 1 การแปล 到底 และ 原来 ในนิยาย ปู้ปู้จิงซิน

จากการศึกษาพบว่า 到底 จะแปลว่า ที่แท้ จำนวน 9 ตำแหน่งและคำอื่นๆหรือไม่แปลอีกจำนวนหนึ่ง เช่น

(12) 十阿哥拽了凳子坐下，道：“你**到底**有什么难为的事情？居然长期忧思恐惧。……” (61, 下)

องค์ชายสิบลากเก้าอี้ยานั่งแล้วพูด “ที่แท้เจ้ามีเรื่องลำบากใจอะไรที่แก้ไขไม่ได้กัน? จึงได้กลายเป็นโรควิตกกังวลเรื้อรัง...” (89 เล่ม 3)

(13) 春桃问：“若曦姑娘**到底**犯了什么错？” (100, 下)

ชุนเถาถาม “แม่นางรั่วซีไม่รู้ทำผิดอะไรนะ?” (163 เล่ม 3)

(14) 十四阿哥却开始笑起来，一面道：“快把袖子拿下来，让我们瞅瞅，**到底**打得如何？一会儿也好帮你敲敲边鼓。” (19, 下)

แต่แล้วองค์ชายสิบลีกลับเริ่มต้นส่งเสียงหัวเราะขึ้นมา พลางกล่าว “รีบเอา
แขนเสื้อลงเร็ว ให้พวกเราดูหน่อยว่าโดนขนาดไหน? เดี่ยวจะได้ช่วยพุดแทน
ให้ท่านได้” (15 เล่ม 3)

原来 จะแปลว่า ที่แท้ จำนวน 70 ตำแหน่ง และคำอื่นๆหรือไม่แปลอีกจำนวนหนึ่ง
เช่น

(15) 我静静站了很久，拿起早已凉透的茶，一口饮下。原来不管再
好的茶，凉后都是苦涩难言。(51, 下)

ฉันยืนนิ่งอยู่นาน ยกน้ำชาที่เย็นแล้วขึ้นดื่ม ที่แท้ชาติแคไหน เมื่อเย็นแล้วก็
ขมฝาดเช่นนี้เอง (72 เล่ม 3)

(16) 我一直认为自己心里早做好了准备，会平静地接受他随时会放
手，……可是原来我只是以为而已，事到临头，我居然不能平静。原来
我会失落，会伤心，会痛苦！（128, 上）

ตลอดเวลาฉันคิดว่าตัวเองได้เตรียมใจไว้พร้อมแล้ว สามารถยอมรับการรามือ
จากเขาได้อย่างสงบทุกเมื่อ ... ทว่าแท้จริงแล้วก็เป็นแค่ฉันคิดไปเอง พอ
เกิดขึ้นจริงฉันถึงกับไม่อาจนิ่งสงบ ฉันผิดหวัง โศกเศร้า และเจ็บปวด (221
เล่ม 1)

จากข้อมูลข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า เมื่อ 到底 และ 原来 ทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์เสริม
น้ำเสียงในประโยค โดยทั่วไป 原来 จะแปลว่า “ที่แท้” แต่ 到底 สามารถแปลด้วยคำอื่นได้
หลากหลายกว่า

3.แนวทางการแปล 到底 และ 原来 เป็นคำว่า “ที่แท้” ที่ปรากฏในนิยาย ปู่ปู่จิงชิน ฉบับ แปลภาษาไทย

ดังที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อพิจารณาจากลักษณะเด่นเฉพาะคำในมิติด้านต่างๆ ชี้ให้เห็น
ว่า แนวทางการกำหนดความหมายของทั้งสองคำจะพิจารณาจากมิติด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์

เป็นสำคัญ ดังตารางที่ 1 ซึ่งชี้ให้เห็นว่า 到底 และ 原来 มีความหมายหลักว่า “ที่แท้” แต่เนื่องจากในภาษาปลายทางมีความหมายอื่นที่สามารถเทียบได้จึงทำให้ 到底 มีคำแปลหลากหลายขึ้น

อนึ่ง จากการวิเคราะห์ตัวอย่างทางด้านวจนปฏิบัติศาสตร์ของคำว่า “ที่แท้” ในนิยายไทยจากคลังข้อมูลภาษาไทย พบว่า “ที่แท้” มีลักษณะการใช้เหมือน 到底 และ 原来 โดยใช้ได้ 2 บริบท ได้แก่ การใช้ในบริบทที่ต้องการทราบความจริงที่ยังไม่เกิดขึ้นหรือไม่ได้ข้อสรุป และการใช้ในบริบทที่เพิ่งรับรู้ความจริงหรือรู้ที่มาที่ไปอย่างชัดเจนขณะที่พูด มีจำนวนดังนี้

“ที่แท้”	จำนวน (ร้อยละ)
ใช้ในบริบทที่ต้องการทราบความจริงที่ยังไม่เกิดขึ้น / ไม่ได้ข้อสรุป	6.32
ใช้ในบริบทที่เพิ่งรับรู้ความจริง / รู้ที่มาที่ไปอย่างชัดเจนขณะที่พูด	86.84

ตาราง 2 ลักษณะการใช้ของคำว่า “ที่แท้” ในนิยายไทย

ตัวอย่างเช่น

- (17) มีผู้คนที่เกี่ยวข้องกับกุหลาบรัตติกาลมากมายหลายรายต้องประสบกับชะตากรรมที่น่าหวั่นหวาด บ้างก็พบกับความหายนะ ที่แท้คำสาปของดอกกุหลาบหรือความโลภในใจของมนุษย์กันแน่ขณะเฝ้าแต่ถามตนเอง
- (18) พืชระเพิ่งรู้ตัว ในอารมณ์ที่สุภาพเยือกเย็นจนถึงขั้นทอดธุระในบางครั้งนั้น ที่แท้ก็มีอารมณ์ที่ร้อนแรงซุกซ่อนอยู่ไม่น้อย เช่นเดียวกับเหลือกหินที่เยือกเย็นหุ้มห่อลาวาที่ร้อนละลาย

ดังตัวอย่าง (17) เป็นการใช้ในลักษณะกึ่งย้อนถามแสดงความรู้สึกสงสัยต่อข้อสรุปที่แท้จริงเหมือน 到底 กล่าวคือ ผู้พูดคิดว่าหายนะที่เกิดขึ้นนั้น ที่จริงแล้วมีสาเหตุมาจากคำสาปหรือความโลภของตัวบุคคล ตัวอย่าง (18) เป็นการใช้แสดงความรู้สึกรับรู้ความจริงเหมือน 原来 ว่าที่จริงแล้วตนเองก็มีความใจร้อนอยู่ไม่น้อย เป็นที่น่าสังเกตว่า “ที่แท้” ใน

ภาษาไทยสามารถใช้ได้ทั้ง 2 ลักษณะ แต่จะสื่อความรู้สึกผู้พูดแบบใดขึ้นอยู่กับบริบทที่ไปปรากฏ

จากข้อมูลที่ศึกษาข้างต้นสามารถสรุปเปรียบเทียบได้ดังนี้

แสดงความรู้สึก	คำ	到底	原来	“ที่แท้”
ต้องการทราบความจริงที่ยังไม่เกิดขึ้น / ไม่ได้ข้อสรุป		+		+
เพิ่งรับรู้ความจริง / รู้ที่มาที่ไปอย่างชัดเจนขณะที่พูด			+	+

ตาราง 3 เปรียบเทียบการแสดงความรู้สึกผู้พูดของ “到底” “原来” “ที่แท้”

สรุป

จากการศึกษาพบว่า 到底 และ 原来 มีความคล้ายคลึงกันในด้านวากยสัมพันธ์และแตกต่างกันในด้านวจนปฏิบัติศาสตร์ ซึ่งความหมายของ 到底 จะมีนัยแฝงว่าเรื่องราวนั้นๆ ยังไม่เกิดขึ้น (未然) หรือเกิดขึ้นแล้วแต่ยังไม่ได้ข้อสรุป แต่ความหมายของ 原来 จะมีนัยแฝงว่าเรื่องราวนั้นๆ เกิดขึ้นแล้ว (已然) ผู้พูดจึงรู้ถึงที่มาที่ไปอย่างชัดเจน จากตาราง 2 และตาราง 3 จะเห็นว่าในเชิงวจนปฏิบัติศาสตร์ “ที่แท้” กับ 原来 มีลักษณะการใช้และลักษณะการสื่อความรู้สึกผู้พูดไปในทิศทางเดียวกันมากกว่า โดยเป็นลักษณะการใช้แบบ 原来 มากกว่า 到底 ถึงร้อยละ 80.52 ซึ่งสามารถลงความเห็นได้ว่า คำวิเศษณ์เสริมน้ำเสียง 到底 และ 原来 นั้นแตกต่างกันในด้านวจนปฏิบัติศาสตร์และนัยที่สื่อความรู้สึกผู้พูด แต่ทั้ง 2 คำสอดคล้องกับลักษณะการใช้คำ “ที่แท้” ในภาษาไทย ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้สามารถแปลว่า “ที่แท้” ได้ ทั้งนี้ ในภาษาต้นฉบับจะเป็นคำใดจึงต้องอ้างอิงจากบริบทเป็นหลัก

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.ศศรัภักษ์ เพชรเชิดชู อาจารย์ประจำสาขาภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้สละเวลาตรวจแก้เนื้อหาในบทความนี้มา ณ โอกาสนี้

บรรณานุกรม

คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ. “ที่แท้”. แหล่งที่มา:

<http://www.arts.chula.ac.th/~ling/TNCII/>, 24 กันยายน 2557.

อรจิรา. 2556. **เจาะมิติพิชิตบัลลังก์ เล่ม 1-4**. สยามอินเตอร์บุ๊ค, กรุงเทพฯ. แปลจาก ดงหัว. ปู่ปู่จิงจิน.

侯学超 2004 《现代汉语虚词词典》，北京：北京大学出版社。

胡明扬 1997 《词类问题考察》，北京：北京语言文化大学出版社。

吕叔湘 2012 《现代汉语八百词》（增订本），北京：商务印书馆。

齐沪扬 2011 《现代汉语语气成分用法词典》，北京：商务印书馆。

史金生 2003 《语气副词的范围、类别和共现顺序》载《中国语文》第一期。

桐华（任海燕） 2011 《步步惊心》（新版），湖南：湖南文艺出版社。